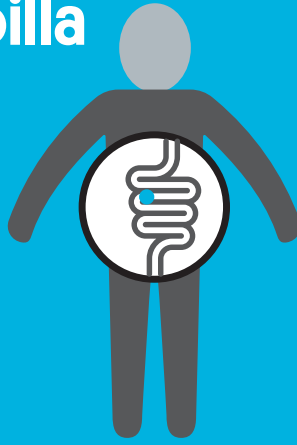

CASE SYÖPÄSEULONNAT

Säästyneitä hoitokustannuksia seulunnoilla

Seulonnassa todetun
suolistosyövän
hoitokustannusten säästö

20%

verrattuna muulla tavoin
todettuun syöpään

CASE SYÖPÄSEULONNAT: Varhaista diagnosointia ja syövän ehkäisyä seulunnoilla

Joka kolmas suomalainen sairastuu elämänsä aikana syöpään. Väestön ikääntyessä syöpämäärät lisääntyvät. Syöpätaudit ovat suomalaisten toiseksi yleisin kuolinsyy ja aiheuttavat terveydenhoidon kustannuksista noin 3,6 prosenttia.

Mitä varhaisemmassa vaiheessa syöpä löydetään, sitä todennäköisemmin potilas paranee. Samalla usein selvittää lyhyemmällä ja halvemmilla hoitajaksoilla. Seulontoihin osallistuneiden syöpäpotilaiden erikoissairaanhoidon kustannukset ovat pienempiä kuin seulontoihin osallistumattomien.

Syöpäseulonnat ovat tehokas ja kustannusvaikuttava tapa edistää syöpien varhaista toteamista. Suomessa on käynnissä kaksi seulontaohjelmaa: kohdunkaulasyövän seulonta 30–60-vuotiaille naisille ja rintasyövän seulonta 50–69-vuotiaille naisille.

Kohdunkaulasyövän seulonta sekä suunnitteilla oleva suolistosyövän seulonta voivat myös ehkäistä syöpiä. Ne löytävät paitsi varhaisvaiheen syövät, myös syöpien esiasteet. Kun esiasteet poistetaan, syöpää ei muodostu.

Seulontaohjelmat ovat merkittävästi vähentäneet syöpäkuolleisuutta. Kohdunkaulasyövän seulonta aloitettiin 1960-luvulla. Seulontaohjelman käynnissä oloaikana syöpien määrä on vähentynyt viidennekseen 1960-luvun tilanteeseen nähden. Rintasyöpää on seulottu 1980-luvulta lähtien. Vuosina 1992–2011 seulonnat vähensivät niihin osallistuneiden naisten rintasyöpäkuolleisuutta noin 33 % verrattuna tilanteeseen, jossa seulontaa ei olisi.

Tutkimukset osoittavat, että olemassa olevia seulontaohjelmia pitäisi laajentaa. Kohdunkaulasyövän seulonta toisi hyötyjä myös 65-vuotiaille. Rintasyövän seulonta taas pitäisi laajentaa 74-vuotiaisiin.

Yksi elämä
Nautitaan päivittäin.

Yksi elämän tavoitteena on terveempi Suomi. Aivoliiton, Diabetesliiton, Filhan, Hengitysliiton, Suomen Mielenterveysseuran, Sydänliiton ja Syöpäjärjestöjen yhteiset terveystalokoot edistävät ihmisen terveyttä ja hyvinvointia läpi elämän. Duodecim on mukana asiantuntijatahona.

Seulontaohjelmaan pitäisi lisätä suolistosyövän seulonta kaikille 60–74-vuotiaille. Suolistosyöpä on Suomen kolmanneksi yleisin syöpä, joka on yleinen sekä miehillä että naisilla. Suolistosyövän hoito on yksi kalleimmista syöpähoidoista ja valtaosa kustannuksista syntyy vaiheessa, jossa syöpä on enää harvoin parannettavissa. Jos syöpä pystytään ehkäisemään löytämällä esiasteet tai toteamaan nykyistä varhaisemmassa vaiheessa, säästetään sekä ihmishenkiä että rahaa.

Kustannukset ja säästöt:

Rintasyövän seulontatesti maksaa seulottavaa kohden noin 30 euroa. Seulonnan piirissä olevat kutsutaan seulontaan kahden vuoden välein. Pieni joukko seulontaan osallistuneista ohjataan jatkotutkimuksiin. Seulonnan laajennus 74-vuotiaisiin tarkoittaisi noin 4 miljoonan euron lisäkustannusta vuodessa (pitäen sisällään sekä seulontatestin että tarvittavat lisätutkimukset).

Myös kohdunkaulasyövän seulontatestin hinta on noin 30 euroa seulottavaa kohden. Seulontaan kutsutaan pääsääntöisesti viiden vuoden välein. Seulonnan laajennus 65-vuotiaisiin tarkoittaisi noin 1,1 miljoonan euron lisäkustannusta vuodessa (pitäen sisällään sekä seulontatestin että tarvittavat lisätutkimukset).

Suolistosyövän seulontatesti maksaa kutsuttua kohden runsaat 10 euroa. Seulontaohjelman käynnistäminen kaikille 60–74-vuotiaille tarkoittaisi noin 14 miljoonan euron kustannusta (pitäen sisällään sekä seulontatestin että tarvittavat lisätutkimukset).

Seulonnat vähentävät merkittävästi syöpäkuolleisuutta. Tämän lisäksi ne vähentävät sairaanhoidon kustannuksia ehkäisemällä syöpiä, varhentamalla diagnosointia ja lyhentämällä hoitajaksoja. Esimerkiksi suolistosyövän seulontakokeilun perusteella on laskettu, että seulonnassa löydetyn syövän erikoissairanhoidon kustannukset ovat noin 20 % pienemmät kuin muilla tavoin todetuissa syöpätapauksissa.

Huomioitavaa:

Pieni osa seulontatestiin osallistuneista kutsutaan jatkotutkimuksiin seulontatuloksen perusteella. Nämä lisätutkimukset on laskettu mukaan yllä esiteltyihin kustannusarvioihin. Pelkkien seulontatestien hinta on matalampi. Seulontatestien tarkat hinnat voivat vaihdella kuntakohtaisesti, koska seulonnan toteuttaminen usein ostetaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta, jotka voivat tarjota palveluja eri hinnoilla.

Lähteet:

- <https://syoparekisteri.fi/seulonta/rintasyovanseulonta/>
- <https://syoparekisteri.fi/seulonta/kohdunkaulansyovanseulonta/>
- <https://syoparekisteri.fi/seulonta/suolistosyovan-seulonta/>
- Paulus Torkki, Riikka-Leena Leskelä, Miika Linna, Suvi Mäklin, Jukka-Pekka Mecklin, Petri Bono, Vesa Kataja & Sakari Karjalainen (2018) Cancer costs and outcomes in the Finnish population 2004–2014, *Acta Oncologica*, 57:2, 297-303, DOI: 10.1080/0284186X.2017.1343495
- Suvi Mäklin, julkaisematon artikkeli, 2018